

GENERAL SECONDARY EDUCATION

ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

UDC 37.014.3:792.091-057.874

DOI 10.35433/pedagogy.2(117).2024.4

DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS BY THE MEANS OF THEATRICALIZATION

N. G. Sydorчук*, T. U. Smailova**

The article investigates the problem of forming "soft skills" of the students of primary education institutions by means of theatricalization based on the Concept of the New Ukrainian School (NUS). The general characteristics of theatricalization are given and it is defined as an artistic activity related to the perception of works of theatrical art and reproduction in a playful form of acquired ideas, impressions, feelings, one of the most effective means of pedagogical influence on the development of a child's personality. The effectiveness of theatricalization as a means of forming soft skills in elementary school students based on their psychological and pedagogical characteristics (emotional sensitivity to the events taking place, differentiation of emotional experiences and cognitive schemes for recognizing emotions; sensory coloring of perception, imagination, mental and physical activity; immediacy) and frankness in the expression of one's emotional experiences; formation of speech skills, verbal expression of emotions, active development of the vocabulary of emotions, etc.). A systematized toolkit of means of theatricalization in terms of the development of soft skills of primary school students was tested in practice. The main stages of theatricalization, as well as the development of soft skills in elementary school students by means of theatricalization are proposed, with the basic forms of their implementation in the practice of school education (preparatory and active implementation) being highlighted. A description of effective forms of theatrical art that ensure the development of soft skills is presented, including: collective viewings of plays, theatrical games, dramatization games, staging games, games on the themes of literary works, roleplaying games, director's games, production of plays, creation of mini-theaters, etc. Examples of the use of exercises with theatrical elements for the formation of "soft skills" in elementary school students are given. They include: "All About Me", "The Moment of Glory", "Butterflies", "Gloves", "New Year's Boots of St. Nicholas", "A picture of fear" and others. A conclusion was made about the perspective of using theatrical means for the development of soft skills in the "Child"

* Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor
(Zhytomyr Ivan Franko state University)
sydorчукng@ukr.net
ORCID: 0000-0003-2824-1562

** Lecturer
(Zhytomyr Ivan Franko state University)
pedagogika_mishanchyk@ukr.net
ORCID: 0009-0007-9800-0963

program in the sections: "Child's personality", "Child's speech", "Child in society", "Child's play", "Child in sensory cognitive space" in the course "I explore the world" of elementary school.

Keywords: soft skills, theatricalization, primary school students, means of theatricalization, theatrical games, staging, dramatization.

РОЗВИТОК SOFT-SKILLS У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗАЦІЇ

Н. Г. Сидорчук, Т. У. Смаїлова

У статті актуалізовано проблему формування "м'яких навичок" у здобувачів закладів початкової освіти засобами театралізації з опорою на Концепцію Нової української школи. Подано загальну характеристику театралізації та визначено її як художню діяльність, що пов'язана зі сприйманням творів театрального мистецтва і відтворенням в ігровій формі набутих уявлень, вражень, почуттів, один із найефективніших засобів педагогічного впливу на розвиток особистості дитини. Доведено ефективність театралізації як засобу формування soft-skills в учнів початкової школи з опорою на їх психолого-педагогічну характеристику (емоційна чуйність до подій що відбуваються, диференціювання емоційних переживань і когнітивних схем розпізнавання емоцій; чуттєва забарвленість сприйняття, уяви, розумової та фізичної діяльності; безпосередність і відвертість у вираженні своїх чуттєвих переживань; становлення мовленнєвих навичок, вербального відображення емоцій, активний розвиток словника емоцій та ін.). Систематизовано перевірений на практиці інструментарій засобів театралізації у розрізі розвитку soft-skills учнів початкової школи. Запропоновано основні етапи розвитку soft-skills у молодших школярів засобами театралізації з виокремленням базових форм їх впровадження у практику шкільної освіти (підготовчий та активного впровадження). Подано характеристику дієвих форм театрального мистецтва, що забезпечують розвиток soft-skills, серед яких: колективні перегляди вистав, театралізовані ігри, ігри-драматизації, ігри-інсценізації, ігри на теми літературних творів, сюжетно-рольові, режисерські ігри, постановка п'єс, створення міні-театрів та ін. Наведено приклади використання вправ з елементами театралізації для формування "м'яких навичок" в учнів початкової школи, серед яких: "Все про мене", "Хвилина слави", "Метелики", "Рукавички", "Новорічні чобітки Святого Миколая", "Малюнок страху" та ін. Зроблено висновок про перспективність використання засобів театралізації для розвитку soft-skills в програмі "Дитина" в розділах: "Особистість дитини", "Мовлення дитини", "Дитина в соціумі", "Гра дитини", "Дитина в сенсорно пізнавальному просторі" у курсі "Я досліджую світ" початкової школи.

Ключові слова: "м'які навички" (soft skills), театралізація, учні початкової школи, засоби театралізації, театралізовані ігри, інсценізація, драматизація.

Introduction of the issue. The development of Ukrainian society determines the formation of key competences as a priority of educational policy, among which, as stated in the Concept of the New Ukrainian School (2016), personal and social, so-called "soft skills" are called important. In the studies of domestic scientists, various approaches to the interpretation of the concept of "soft skills" have been characterized. Currently, in the national scientific discourse, the concept of "soft skills" is defined by the terminological paradigm: "soft skills", "success skills", "supra-subject skills", "meta-subject skills", "flexible skills", "social skills", etc.

Постановка проблеми. Розвиток українського суспільства пріоритетом освітньої політики визначає формування ключових компетентностей, серед яких важливими, як зазначено у Концепції Нової української школи (2016), називають особистісні та соціальні, так звані, "soft skills". У дослідженнях вітчизняних учених схарактеризовано різноманітні підходи до трактування поняття "soft skills". Нині у вітчизняному науковому дискурсі поняття "soft skills" визначається термінологічною парадигмою: "м'які навички", "навички успішності", "надпредметні навички", "метапредметні навички", "гнучкі навички", "соціальні навички" тощо.

Current state of the issue. Each of the above-mentioned terms has semantic differences, but a common feature is their universal nature, which ensures the ability of a person to adapt in the conditions of personal and professional life. Thus, in O. Demchenko's research, they are associated with a person's emotional intelligence, personal traits and social qualities (willpower, organization, tenacity, optimism, benevolence, creativity, etc.), the ability to resist stress and find a common language with others, speech, communication in a broad sense, the ability to adapt to changes in living and working conditions and manage one's time, activity in learning and self-development, emotional intelligence and managing emotions, etc. [5: 111-124].

The problem of forming soft skills became the subject of research by O. Hura, K. Koval, N. Koliada, H. Korniyush, O. Kravchenko, N. Mukan, V. Radkevich, and others. The development of "soft skills" of students of general secondary education institutions was, for example, the subject of scientific discussions during the Fifth National Conference for School Teachers EdCamp Ukraine (2019). During the discussion of the actualized problem, a number of practicing teachers identified the use of theatricalization tools as an effective means of developing soft skills (conducting story role-playing games, directing games, staging plays, creating mini theaters) [15].

I. Franko, B. Hrinchenko, S. Rusova, M. Voronyl, O. Kysil, L. Kurbas, and others attached great importance to children's theatrical play. A. Makarenko, V. Sukhomlynskyi, and others paid special attention to amateur children's theatrical creativity as an important means of personality development. The experience of using means of theatricalization can be found in European pedagogical systems (Waldorffian pedagogy of R. Steiner, etc.) and educational practices of EU countries (Great Britain, Germany, Poland, etc.). The importance of various types of dramatizations in working with children, including for the development of soft skills, is revealed in the works of foreign scientists (K. Orf, D. Serafin, Z. Rashevsky, G. Rovid, etc.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Кожна з названих вище терміноодиниць має смислові відмінності, однак спільною особливістю є їх *універсальний характер*, що забезпечує можливість людини адаптуватися в умовах особистого та професійного життя. Так, у дослідженні О. Демченко, вони асоціюються з емоційним інтелектом людини, особистісними рисами та соціальними якостями (силою волі, організованістю, завзятістю, оптимізмом, доброзичливістю, креативністю та ін.), умінням протистояти стресам і знаходити спільну мову з оточуючими, мовленням, спілкуванням у широкому розумінні, здатністю адаптуватися до змін в умовах життя й праці та управляти своїм часом, активністю у навчанні та саморозвитку, емоційним інтелектом та управлінням емоціями тощо [5: 111-124].

Проблема формування *soft skills* стала предметом досліджень О. Гури, К. Коваль, Н. Коляди, Г. Корнюш, О. Кравченко, Н. Мукан, В. Радкевич та ін. Розвиток "м'яких навичок" учнів закладів загальної середньої освіти був, наприклад, предметом наукових дискусій під час П'ятої національної (не)конференції для шкільних педагогів EdCamp Ukraine (2019 р.). У ході обговорення актуалізованої проблеми ряд педагогів-практиків ефективним засобом розвитку *soft skills* визначили використання засобів театралізації (проведення сюжетно-рольових, режисерських ігор, постановка п'єс, створення міні-театрів) [15].

Як відомо, важливого значення театральній грі дітей надавали І. Франко, Б. Грінченко, С. Русова, М. Вороний, О. Кисіль, Л. Курбас та ін. Особливу увагу самодіяльній дитячій театральній творчості, як важливому засобу розвитку особистості, приділяли вітчизняні педагоги-класики А. Макаренко, В. Сухомлинський та ін. Досвід використання засобів театралізації знаходимо в європейських педагогічних системах (Вальфдорська педагогіка Р. Штайнера та ін.) і освітніх практиках країн ЄС (Велика Британія, Німеччина, Польща та ін.). Значення різних видів театралізації у роботі з дітьми, у тому числі й для розвитку *soft skills*, розкривається у працях зарубіжних учених (К. Орфа,

Outline of unresolved issues brought up in the article. Modern scientific research in the field of theater pedagogy, carried out by V. Abramian, A. Kapskaia, O. Melik-Pashaev, A. Nemerovskiy, and others, makes it possible to understand the possibilities of theater art in working with different categories of children. At the same time, we note that in view of modern approaches to raising children and youth, scientific research on the problem of forming soft skills of elementary school students using the means of theatrical art needs to be expanded.

Aim of the research is to outline the place of means of theatricalization in the formation of soft skills of elementary school students, considering that the junior school age is a sensitive period for the implementation of the task.

Results and discussion. Theater is a synthetic form of art and a cultural phenomenon that combines drama, the work of a director and an actor, music, painting, architecture, dance, singing, rhetoric, and acting skills [13].

The outlined opinion is confirmed in the research of O. Oliynyk, who emphasizes that theater is an art of action, which is inherent in all types and genres of collective creativity, since a large team works on the performance – a director, artist, composer, actor, make-up artist, costume designer, etc. [9: 6-7]. At the same time, theater art is evaluated as a socio-educational phenomenon of comprehensive development of children and youth, an inexhaustible source of development of sensations, experiences and emotional discoveries, involvement in spiritual wealth, enrichment of life experience. In this context, one of the means of forming soft skills in the students is theatricalization.

In general, theatricalization is considered as a certain organization within the framework of the fest of the material (documentary and artistic) and the audience (verbal, physical and artistic activation) according to the laws of drama based on a specific event, which creates a psychological need for collective togetherness in the realization of a festive situation [8]. In the education system,

Д. Серафіна, З. Рашевського, Г. Ровіда та ін.).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття. Сучасні наукові дослідження у галузі театральної педагогіки, здійснені В. Абрамяном, А. Капською, О. Мелік-Пашаєвим, А. Немеровським та ін., дають змогу осмислити можливості театального мистецтва у роботі з різними категоріями дітей. Водночас зауважимо, що потребують розширення, з огляду на сучасні підходи до виховання дітей та молоді, наукові досліджень проблеми формування *soft skills* учнів початкової школи з використанням засобів театального мистецтва.

Мета статті – окреслити місце засобів театралізації у формуванні *soft skills* учнів початкової школи з урахуванням, що молодший шкільний вік є сенситивним періодом для реалізації поставленого завдання.

Виклад основного матеріалу. Театр є синтетичним видом мистецтва і культурним явищем, в якому поєднується драматургія, творчість режисера й актора, музика, живопис, архітектура, танці, співи, риторика, акторська майстерність [13].

Окреслена думка підтверджується у дослідженнях О. Олійник, яка наголошує, що театр – це мистецтво дійства, яке притаманне всім видам і жанрам колективної творчості, оскільки над виставою працює великий колектив – режисер, художник, композитор, актор, гример, костюмер тощо [9: 6-7]. Водночас, театральне мистецтво оцінюється як соціально-виховний феномен усебічного розвитку дітей та молоді, невичерпне джерело розвитку відчуттів, переживань і емоційних відкриттів, долучення до духовного багатства, збагачення життєвого досвіду. У зазначеному контексті одним із засобів формування м'яких навичок у здобувачів освіти є *театралізація*.

У цілому, театралізацію розглядають як певну організацію в рамках свята матеріалу (документального та художнього) і аудиторії (вербальна, фізична і художня активізація) за

theatricalization is defined as a certain transmission of an author's or composition of one's own text on a given topic using verbal and non-verbal means of expression, preparation and presentation of a performance based on it [9: 18-19].

Theatricalization can only be implemented in special conditions (educational, educational process, etc.) that correlate with a particular event, in which a given audience is involved, with its artistic interpretation created by the same audience. Such a duality of theatricalization functions is related to any moments in people's lives when there is a need to understand the deep essence of the event, express and consolidate new feelings associated with it. Thus, theatricalization appears not as an ordinary method of cultural and educational work that can be used at all its levels, but as a complex creative method that fulfills a profound social and psychological mission.

As noted by I. Petrian, the younger school age is a sensitive period for the formation of soft skills by means of theatricalization, but the author emphasizes, when implementing the task, a number of psychological features of this age group should be taken into account [10].

Thus, in primary school, dramatization accompanies educational activities, contributing to the development of the child, and also facilitates adaptation to school. It is mostly collective in nature; therefore, it reflects the essence of relationships in society, contributes to the accumulation of stable life experience [2: 140]. During a theatrical performance, not only the reproduction of various events takes place, but also the internalization of universal human values, the demonstration of role models of behavior.

Theatricalization in primary classes is another opportunity for students to reveal themselves, to show aspects of their comprehensive development. Children are born with certain inclinations, which are not only a biological product, but also a product of socio-historical development. On their basis, various mental qualities arise (sensation, perception, imagination, representation, memory, thinking,

законами драматургії на основі конкретної події, що народжує психологічну потребу колективної спільності в реалізації святкової ситуації [8]. У системі освіти театралізація визначається як певна передача авторського або складання власного тексту на задану тему за допомогою вербальних і невербальних засобів виразності, підготовка та показ вистави за ним [9: 18-19].

Театралізація може бути застосована не завжди, не в будь-яких, а тільки в особливих умовах (навчальний, виховний процес тощо), що співвідносять ту чи іншу подію, до якої причетна дана аудиторія, з її художньою інтерпретацією, створеною цією ж аудиторією. Така подвійність функцій театралізації пов'язана з будь-якими моментами в житті людей, коли є потреба у осмисленні глибинної суті тієї чи іншої події, висловленні і закріпленні нових почуттів, що з нею пов'язані. Таким чином, театралізація постає не як звичайний прийом культурно-освітньої роботи, який можна використовувати на всіх її рівнях, а як складний творчий метод, який виконує глибинну соціально-психологічну місію.

Як зазначає І. Петріан, молодший шкільний вік є сенситивним періодом для формуванні *soft skills* засобами театралізації, але, наголошує автор, реалізуючи поставлене завдання слід враховувати ряд психологічних особливостей даної вікової групи [10].

Так, у початковій школі театралізація супроводжує навчальну діяльність, сприяючи становленню дитини, а також полегшує адаптацію до школи. Вона має здебільшого колективний характер, тому відбиває суть взаємин у суспільстві, сприяє накопиченню стійкого життєвого досвіду [2: 140]. Під час театрального дійства відбувається не просто відтворення різних подій, але й інтеріоризація загальнолюдських цінностей, демонстрування рольових моделей поведінки.

Театралізація у початкових класах – це ще одна можливість учнів виявити себе, показати аспекти свого всебічного розвитку. Діти народжуються з певними нахилами, які є не лише біологічним

feelings) [10].

I. Baranovska is convinced that theatricalization is an artistic activity related to the perception of works of theatrical art and reproduction in a playful form of acquired ideas, impressions, feelings, is one of the most effective means of pedagogical influence on the development of a child's personality. At the same time, theatricalization acts as a specific type of children's activity, one of the most favorite types of creativity [1: 22]. Thus, the creative nature of theatricalization is determined by the presence of an idea in it, the implementation of which relates to the active work of imagination, with the development of the child's ability to reflect his impressions of the surrounding world [3: 60].

Theatricalization occupies a special place in the formation of a child's emotional intelligence. It is the younger school age, with its emotional sensitivity to the events that are taking place, the sensory coloring of perception, imagination, mental and physical activity, the directness and frankness of expressing one's sensory experiences, that is sensitive to the influence on the development and formation of emotional intelligence. According to modern psychological research, by this age children have developed the ability to differentiate emotional experiences and build cognitive schemes for recognizing emotions, which makes their identification possible; children have a clear idea about the basic emotions that they can express verbally; younger schoolchildren easily understand emotions arising in familiar life situations, their vocabulary of emotions is in the stage of active formation. The named psychological properties are the basis for the participation of younger schoolchildren in dramatized actions, and theatricalization itself is defined as an effective means of forming soft skills.

Theatricalization also plays an important role in the formation of speech skills and language fluency, which contributes to the emergence of new, higher forms of relationships with objective reality in the child, and with them new needs, interests,

продуктом, але й продуктом суспільно-історичного розвитку. На їх основі виникають різні психічні якості (відчуття, сприймання, уява, уявлення, пам'ять, мислення, почуття) [10].

І. Барановська переконує, що театралізація – це художня діяльність, що пов'язана зі сприйманням творів театрального мистецтва і відтворенням в ігровій формі набутих уявлень, вражень, почуттів, є одним із найефективніших засобів педагогічного впливу на розвиток особистості дитини. Водночас, театралізація виступає як специфічний вид дитячої активності, один із найулюблених видів творчості [1: 22]. Так, творчий характер театралізації визначається наявністю в ній задуму, реалізація якого пов'язана з активною роботою уяви, з розвитком у дитини здатності відображати свої враження про навколишній світ [3: 60].

Театралізація посідає особливе місце у формуванні й емоційного інтелекту дитини. Саме молодший шкільний вік з його емоційною чуйністю до подій що відбуваються, чуттєвою забарвленістю сприйняття, уяви, розумової та фізичної діяльності, безпосередністю і відвертістю вираження своїх чуттєвих переживань є сензитивним для впливу на розвиток і формування емоційного інтелекту. Згідно сучасним психологічним дослідженням, до цього віку у дітей сформовані здібності диференціювати емоційні переживання і будувати когнітивні схеми розпізнавання емоцій, що робить можливим їх ідентифікацію; діти мають чітке уявлення щодо базових емоцій, які вони можуть висловити вербально; молодші школярі легко розуміють емоції, що виникають у знайомих їм життєвих ситуаціях, їх словник емоцій знаходиться в стадії активного формування. Названі психологічні властивості і є підґрунтям для участі молодших школярів у театралізованих дійствах, а саму театралізацію визначають дієвим засобом формування *soft skills*.

Важливу роль театралізація відіграє і у становленні мовленнєвих навичок, вільного володіння мовою, що сприяє виникненню у дитини нових, вищих форм взаємовідношень з об'єктивною дійсністю, а разом з ними нових потреб,

and new types of activities.

Outstanding director K. Stanislavskiy emphasized the importance for a child of early communication with theatrical arts or "theatrical communication", which, in his opinion, should be defined as a way of revealing in children the secret sources of their creative power (instinct or gift) [11].

As professional and pedagogical studies show, theatrical action against the background of emotional-sensual interaction allows to implement multi-vector verbal and non-verbal communication, which is also an important basis for the development of a child's soft skills. The direct participation of children in the production of the play contributes to the formation of their communication and social skills, increasing self-esteem, establishing new friendships.

However, as V. Shahrai points out, "theatrical art by itself cannot fulfill its educational function. At best, it can be neutral, and in some cases even harmful", so "it is necessary to help the theater to reveal its educational role" [14: 67].

Modern educators-practitioners (M. Veretelnyk, Kryvyi Rih/Dnipropetrovsk region; L. Oryshech, Vatutine/Cherkasia region; O. Yefimenko, Kryvyi Rih/Dnipropetrovsk region, etc.) offer a number of forms, methods of implementation of theatricalization in the educational process of primary school. Summarizing scientific investigation within the current problem and the work experience of practicing teachers, we suggest that the use of theatricalization as a means of developing soft skills in younger schoolchildren should be carried out in two stages (Table 1).

інтересів, нових видів діяльності.

Видатний режисер К. Станіславський наголошував на важливості для дитини раннього спілкування з театральними мистецтвом або "театральним спілкуванням", яке, на його думку, варто визначати як шлях розкриття у дітей таємних джерел їх творчої сили (інстинкту або дару) [11].

Як показують фахові та педагогічні дослідження, театральна дія на тлі емоційно-почуттєвої взаємодії дозволяє реалізувати різновекторне спілкування, вербальну й невербальну комунікацію, що також є важливим підґрунтям розвитку *soft skills* дитини. Безпосередня участь дітей у постановці п'єси сприяє формуванню в них комунікативних і соціальних навичок, підвищенню самооцінки, налагодженню нових дружніх стосунків.

Однак, як справедливо зазначає В. Шахрай, "театральне мистецтво саме по собі не може здійснювати свою виховну функцію. У кращому випадку воно може бути нейтральним, а в окремих випадках навіть шкідливим", тому "театру необхідно допомогти виявити свою виховну роль" [14: 67].

Сучасні педагоги-практики (М. Веретельник, м. Кривий Ріг/Дніпропетровська область; Л. Оришеч, м. Ватутіне/Черкаська область; О. Єфіменко, м. Кривий Ріг/Дніпропетровська область та ін.) пропонують цілий ряд форм, методів впровадження театралізації у навчальному та виховному процесі початкової школи. Узагальнюючи наукові розробки у межах актуалізованої проблеми та досвід роботи вчителів-практиків, пропонуємо використання театралізації як засобу розвитку *soft skills* у молодших школярів здійснювати у два етапи (див. табл. 1).

Table 1

The main stages of the development of soft skills in elementary school students by the means of theatricalization

Stage	Age	Main forms
Stage I – preparatory	6-7 y.o. (Grades 1-2)	- introductory talks about theatrical art; - theatrical games; - drawing the heroes of fairy tales that children liked the most; - sculpting from plasticine or clay "decorations for a fairy tale", "a hero whom I liked";

		<ul style="list-style-type: none"> - construction of paper products (the creative activity of each child is stimulated by an interesting construction of the lesson, the connection of the task with the game image, the game situation, for example: "Make a house in which the characters of the play live", "Make decorations for the revised play". With great interest, pupils make paper fairy-tale characters of the play (birds, domestic animals, etc.); - making paper compositions using the images of the characters of the play (especially the original panel, where the characters of the play are depicted in motion); - folding paper to make various hats for children's plays (Petrushka, Little Red Riding Hood, etc.) (they are widely used in games when children play a certain role and act according to it); - making masks of the characters of the performance using origami techniques; - creating a mock-up of the performance (children draw small decorations, choose toy trees, bushes, Christmas trees, furniture from the toy corner; they sculpt figures of actors from plasticine. All this is placed on a mock-up stage (for example, on a table) so that you can understand the scale the ratio of things and "actors" on the stage. This encourages children to play: rearrange everything in the layout, try to place the objects and characters on the stage in different ways, try to speak on their behalf, etc.).
<p>Stage II – active implementation</p>	<p>8-9 y.o. (Grades 3-4)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conducting systematic visit to theaters; - initiating discussion of performances; - acting out individual scenes from the watched play (what they liked or remembered the most) (at the same time, they use the attributes available in the game corner); - making scenery, costumes for the most favorite heroes, etc. (in this case, children may be able to portray not only positive heroes, but also negative ones; accordingly, they begin to evaluate not only the image itself ("good – bad"), but also the level of its theatricality reincarnation, analyze the level of the game, the correspondence of means of expressiveness of the character's characteristics, his recognizability and similarity to the image formed by the child); - performing "dramatized holidays"; - forming theatre groups and studios, etc.

[Authors' material]

Let's describe a number of effective forms of theatricalization.

The main form of children's involvement in theater art in elementary grades is collective viewing of plays, the selection of which is carried out by the teacher-mentor and is mainly related to fairy-tale plays. In this context, the interest of younger schoolchildren in this genre is taken into account, as well as the importance of a

Демо характеристику ряду дієвих форм театралізації.

Основною формою залучення дітей до театрального мистецтва у початкових класах є колективні перегляди вистав, відбір яких здійснюється вчителем-наставником та пов'язаний переважно з виставами-казками. У зазначеному контексті враховується інтерес молодших школярів до цього жанру, а також

fairy tale in the way of a child's socialization [14: 66-68].

A special place among the forms of theatrical activity is given to theatrical games, which open up space for children to participate in various types of independent artistic activity and have a wide range of applications: children's actions with puppet characters or role-playing actions; literary activity (choosing a topic, composing, staging, etc.); artistic activity (clothing of characters, drawing scenery, making attributes); musical activity (performance of songs, staging of musical works, etc.).

Thus, a theatrical game reproduces the actions of a certain character not only at the level of imitation and imitation, but also of creative construction, which is based on the child's original ideas about the norms of behavior in the community, among peers. In the game, the child has a voluntary desire to follow certain rules and requirements on their own initiative.

Theatrical play contributes to the development of the artistic and creative abilities of the younger schoolboy, the enrichment of his artistic knowledge, the development of aesthetic taste, forms the ability of the child to perceive theatrical convention, creates favorable conditions for the emergence of a "sense of theater" and, most importantly, within the scope of our research, acts as an important means of organizing interaction, communication, cooperation, formation of team activities.

Theatrical games include dramatization games, staging games, games on the themes of literary works, roleplay games, director's games, production of plays, creation of mini theaters [6: 52].

Thus, the concepts of "staging" and "dramatization" are characterized by scientists (M. Dergach, N. Yelukhina, A. Konyshcheva, Zh. Makuha, R. Fastovets, I. Shishko, etc.) as means of developing soft skills, the essence of which is elaboration of a work of art at the text level, turning it into a literary scenario or plot with further practical implementation, which is the basis for improvisation (regarding text and action). In the context of the content of primary education, these means of theater pedagogy acquire special importance and are used not only in working with a

значення казки на шляху соціалізації дитини [14: 66-68].

Особливе місце серед форм театральної діяльності відводиться *театралізованим іграм*, які відкривають простір для участі дітей у різних видах самостійної художньої діяльності та мають широкий спектр прикладання: дії дітей з ляльковими персонажами або дії за ролями; літературна діяльність (вибір теми, складання, інсценування своїх творів та творів товаришів тощо); образотворча діяльність (одяг персонажів малювання декорацій, виготовлення атрибутів); музична діяльність (виконання пісень, інсценування музичних творів тощо).

Як показує досвід, театралізована гра відтворює дії певного персонажа не тільки на рівні наслідування та імітації, але й творчої побудови, яка спирається на вихідні уявлення дитини про норми поведінки у громаді, серед однолітків. У грі у дитини виникає добровільне бажання за власною ініціативою дотримуватися певних правил та вимог.

Театралізована гра сприяє розвитку художньо-творчих здібностей молодшого школяра, збагаченню його мистецьких знань, виробленню естетичного смаку, формує здатність дитини сприймати театральну умовність, створює сприятливі умови для зародження "чуття театру" та, головне в межах нашого дослідження, виступає важливим засобом організації взаємодії, комунікації, співробітництва, формування командної діяльності.

До театралізованих ігор належать *ігри-драматизації, ігри-інсценізації*, ігри на теми літературних творів, сюжетно-рольові, режисерські ігри, постановка п'єс, створення міні-театрів [6: 52].

Так, поняття "інсценізація" та "драматизація" характеризуються науковцями (М. Дергач, Н. Єлукхіна, А. Конишева, Ж. Макуха, Р. Фастовець, І. Шишко та ін.) як засоби розвитку *soft skills*, сутність яких полягає в опрацюванні художнього твору на рівні тексту, перетворенні його в літературний сценарій або сюжет з подальшим практичним втіленням, який є основою для імпровізації (стосовно тексту і дії). У контексті змісту

literary work [4].

Play-dramatization involves the depiction, acting out of literary works in person while preserving the sequence of episodes. The plot of the game, sequence of events, roles, actions, language of the characters are determined by the text of the literary work. The play-dramatization takes place according to a predetermined plot and involves roles regulated by the limits of the author's text. Children need to remember the text verbatim, understand the course of events, images of the heroes of the fairy tale or story and depict them exactly as they are in the work. The content of a literary work determines what actions must be performed, but it does not contain instructions on how to implement them (movements, facial expressions, intonation). Such a game is much more difficult for children, compared to the one in which they imitate what they have seen in life. It helps to understand the idea of the work, its artistic value, teaches children to express their feelings, promotes the development of memory, speech, expression of independence, creativity in the selection of visual and expressive means for creating images.

A dramatization game requires children to have the following creative abilities: poetic hearing, expressive speech, the ability to quickly perceive and understand the content of a literary work, the ability to preserve the vivacity of impressions, to convey them when creating the image of the hero in the game, to express one's attitude towards him and the feelings that have arisen based on the correct use of language, movements, facial expressions [7: 27-28].

Staging is not just a form of production, but a coordinated action of all its participants, a demonstration of a worldview. Thus, for example, staging of "The Little Prince" by A. Exupery, implies its valuable essence; "Being determines consciousness" – and if our being changes, our consciousness will change as long as each of us brings to the surrounding world the uniqueness of individual thoughts, views, actions, and movements. V. Sukhomlynsky called

початкової освіти, ці засоби театральної педагогіки набувають особливого значення і використовуються не лише в роботі з літературним твором [4].

Гра-драматизація передбачає зображення, розігрування в особах літературних творів зі збереженням послідовності епізодів. Сюжет гри, послідовність подій, ролі, вчинки, мова героїв визначаються текстом літературного твору. Гра-драматизація відбувається за задалегідь заданим сюжетом і передбачає ролі, регламентовані межами авторського тексту. Дітям необхідно дослівно запам'ятати текст, усвідомити перебіг подій, образи героїв казки чи оповідання і зобразити їх саме такими, якими вони є у творі. Літературний твір своїм змістом визначає, які дії необхідно виконувати, однак він не містить вказівок щодо способів їх утілення (рухів, міміки, інтонації). Така гра є значно складнішою для дітей, порівняно з тією, в якій наслідуються побачене в житті. Вона допомагає усвідомити ідею твору, його художню цінність, вчить дітей виражати свої почуття, сприяє розвитку пам'яті, мовлення, вияву самостійності, творчості в доборі зображувальних і виражальних засобів для створення образів.

Гра-драматизація потребує від дітей таких творчих здібностей: поетичного слуху, виразного мовлення дитини, здатності швидко сприймати й усвідомлювати зміст літературного твору, уміння зберігати жвавість вражень, передавати їх при створенні образу героя в грі, виражати до нього своє ставлення і почуття, що виникли на основі коректного використання мови, рухів, міміки [7: 27-28].

Інсценізація – це не просто надання твору форми для певної постановки. Це злагоджена дія усіх її учасників, це демонстрування світобачення, поглядів на життя. Ніхто не може мислити так, як хтось інший. Хоч як люди не наслідували б один одного, кожен з них залишається індивідом. Якби усе було сказано лише однією постановкою "Маленького принца" А. Екзюпері, казка втратила б свою ціннісну суть і перестала бути вічною класикою. "Буття визначає

staging "the highest stage of work on a fairy tale" [4].

No less important for the formation of soft skills in elementary school students is a game on the topic of a literary work. Younger schoolchildren relatively easily embody the plot of a literary work in a game. They like individual heroes so much that children call themselves by their names, orient themselves on their behavior. Games on the themes of literary works are less tied to the plot and composition of a specific work than dramatization games. They can combine events from various literary sources, arbitrarily interpret their content, predict new heroes [4].

A *story role-playing game*, or as it is also called creative – an imaginative game according to a certain plan of children, which is revealed through relevant events (plot, topic) and roleplaying. Such games are related to the sphere of human activity and relations, since their content reproduces this aspect of activity. By resorting to them, children try to recreate the actions and relationships of adults in their own way, creating special game situations. A child, choosing a certain role, has an image corresponding to this role. The child's playful actions flow from this image. Through images and actions, children learn to express their feelings and emotions [6: 52].

Moreover, authors provide examples of the formation of "soft skills" in younger schoolchildren, which the teacher can apply in their activities, adapting them to predefined stages (Table 1).

Thus, the exercise "All about me" with elements of dramatization will be effective for the formation of children's self-confidence, public speaking skills, and self-presentation skills. The essence of the exercise is to create a self-image (passions, hobbies, sports, achievements, victories, travels) on a T-shirt paper template, A4 format, and try yourself as a designer. For 30 minutes, schoolchildren fill a t-shirt with drawings and inscriptions, and then create a "fashion show" scenario, where each of the designers must come out and show what they have created and talk about

свідомість", – і доки змінюватиметься наше буття, доти буде змінюватися наша свідомість, доти кожен з нас вноситиме в оточуючий світ неповторність індивідуальних думок, поглядів, діянь, рухів. В. Сухомлинський називав інсценізацію "найвищим етапом роботи над казкою" [4].

Не менш важливою для формування *soft skills* в учнів молодшого шкільного віку є *гра на тему літературного твору*. Молодші школярі відносно легко втілюють у грі сюжет літературного твору. Окремі герої настільки припадають їм до душі, що діти називають себе їх іменами, орієнтуються на їх поведінку. Ігри на теми літературних творів менше прив'язані до сюжету і композиції конкретного твору, ніж ігри-драматизації. Вони можуть поєднувати події з різних літературних джерел, довільно інтерпретувати їх зміст, передбачати нових героїв [4].

Сюжетно-рольова гра, або як її ще називають творча – образна гра за певним задумом дітей, який розкривається через відповідні події (сюжет, фабула) і розігрування ролей. Такі ігри пов'язані зі сферою людської діяльності й людських стосунків, оскільки своїм змістом вони відтворюють саме цей аспект діяльності. Вдаючись до них, діти намагаються по-своєму відтворити дії, взаємини дорослих, створюючи спеціальні ігрові ситуації. Дитина, вибираючи певну роль, має і відповідний цій ролі образ. З цього образу витікають й ігрові дії дитини. Через образи і дії діти вчаться виражати свої відчуття і емоції [6: 52].

Наведемо приклади формування "м'яких навичок" у молодших школярів, які може застосовувати педагог у своїй діяльності, адаптувавши їх до попередньо визначених етапів (див. табл. 1).

Так, для формування у дітей впевненості в собі, ораторських здібностей, навичок самопрезентації дієвою буде вправа "Все про мене" з елементами драматизації. Суть вправи полягає у тому, щоб створити Я-образ (захоплення, хобі, спорт, досягнення, перемоги, подорожі) на паперовому шаблоні футболки, формату А4 і спробувати себе у ролі дизайнера.

Упродовж 30 хвилин школярі

themselves.

Theatrical exercise "Minute of Glory" will be effective in forming a child's idea of his uniqueness and inimitability. The plot of the exercise: "Imagine that somewhere in the world there is a competition for the most interesting child on the planet Earth, and you are all its participants. Each of you, in turn, should tell what is unique about him, that you can do something that others cannot". Then you should demonstrate your unique abilities.

For the formation of communication skills, the ability to work in teams and pairs, it is advisable to use the exercises "Butterflies", "Gloves", "New Year's Boots of St. Nicholas" with further theatricalization. For example, each pair of participants receives two identical templates of A4 format and must agree to come up together and create patterns for butterflies or come up with a design for gloves and boots of St. Nicholas. The main condition: each participant works on his part, but at the end the pair must come out the same. After finishing work on the design of things, a story is created for the holiday, where these products are used and theatricalization takes place.

The "Drawing of fear" exercise based on a fairy tale with elements of dramatization will be valuable for the formation of a child's emotional competence. According to the plot of the exercise, the children are told a fairy tale: "There lived a fear in the cave. Everyone was afraid of him, and no one wanted to play with him. The fear himself became sad and bored, and he decided to go around the world, looking for friends. But he did not find anyone, so that everyone was hiding from him. Close your eyes and imagine what fear lived in that cave?" Tasks: 1. Draw the fear you imagined. Name him. Who/what is this? Why is he scary? Are you afraid of him? Why? Can he be defeated? How? 2. What do you want to do with fear? (burst into tears, throw away, turn into something funny, finish, decorate the picture so that it becomes kinder and cuter, your own version). The exercise ends with the staging of "How I Overcame Fear" using your own drawings and discussing the logic of the

заповнюють футболку малюнками і написами, а потім створюють сценарій "показу мод", де кожен з дизайнерів має вийти та показати те, що він створив та розповісти про себе.

Театралізована вправа "Хвилина слави" буде ефективною для формування в дитини уявлення про свою унікальність та неповторність. Сюжет вправи: "Уявіть, що десь в світі проходить конкурс на найбільш цікаву дитину планети Земля, і ви всі є його учасниками. Кожен з вас, по черзі має розповісти, у чому є його унікальність, що ви вмiєте такого, чого не вмiють інші". Потім слід продемонструвати свої унікальні здібності.

Для формування комунікативних навичок, вміння працювати в команді та парах доцільно використати вправи "Метелики", "Рукавички", "Новорічні чобітки Святого Миколая" з подальшою театралізацією. Наприклад, кожна пара учасників отримує два однакових шаблони формату А4 і має домовитися, придумати разом і створити візерунки метеликам, або придумати дизайн рукавичкам та чобіткам Святого Миколая. Головна умова: кожен учасник працює над своєю частиною, але наприкінці пара має вийти абсолютно однаковою. Після завершення роботи над дизайном речей, створюється сюжет до свята, де використовуються ці вироби і відбувається театралізація.

Цінним для формування емоційної компетентності дитини буде вправа "Малюнок страху" за мотивами казки з елементами інсценізації. За сюжетом вправи дітям розповідають казку: "У печері жив був страх. Усі його боялися, і ніхто не хотів з ним грати. Сумно і нудно стало страху самому, і вирішив він піти по світу, пошукати собі друзів. Але нікого не знайшов, тому що всі ховалися від нього. Закрийте очі і уявіть. Який страх жив в тій печері?" Завдання: 1. Намалюйте страх, який ви уявили. Назвіть його. Хто/що це? Чому він страшний? А ти його боїшся? Чому? Його можна перемогти? Як? 2. Що ви хочете зробити зі страхом? (порвати, викинути, перетворити на щось смішне, домалювати, прикрасити малюнок, щоб він став добрим і милішим, свій варіант). Завершує вправу

characters' actions.

Conclusions and research perspectives. Thus, the elements of dramatization are effective in forming soft skills of children of elementary school age (the correct model of behavior in the modern world through familiarizing children with children's literature, music, visual arts, rules of etiquette, rituals, traditions, etc.).

The suggested exercises and tasks can be applied in the "Child" program in the sections: "Child's personality", "Child's speech", "Child in society", "Child's play", "Child in sensory cognitive space" in the course "I explore the world" of the primary schools.

інсценізація "Як я поборов/поборола страх" з використанням своїх малюнків і обговоренням логіки вчинків дійових осіб.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Таким чином, елементи театралізації є дієвими у формуванні "м'яких" навичок дітей молодшого шкільного віку (правильної моделі поведінки у сучасному світі через ознайомлення дітей з дитячою літературою, музикою, образотворчим мистецтвом, правилами етикету, обрядами традиціями та ін.).

Запропоновані вправи та завдання можна застосувати в програмі "Дитина" в розділах: "Особистість дитини", "Мовлення дитини", "Дитина в соціумі", "Гра дитини", "Дитина в сенсорно пізнавальному просторі" у курсі "Я досліджую світ" початкової школи.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Baranovska, I.H. (2015). *Teatr lialok v pochatkovii shkoli [Puppet theater in elementary school]: navch.-metod. posib.* Vinnytsia: Merkiuri Podillia, 170 [in Ukrainian].
2. Buhaiova, V.I. (2014). Dydaktychnyi material dlia rozvytku emotsiinoho intelektu [Didactic material for the development of emotional intelligence]. *Pochatkove navchannia ta vykhovannia – Primary education and upbringing*, № 33 (397), 12-14 [in Ukrainian].
3. Vyshnevskiy, O.I. (2017). *Teoretychni osnovy suchasnoi ukrainskoi pedahohiky [Theoretical foundations of modern Ukrainian pedagogy]: posib. dlia studentiv vyshch. navch. zakladiv.* Drohobych: Kolo, 528 [in Ukrainian].
4. Hordiichuk, O.Ye. (2012). *Osnovy stsenichnogo ta ekrannogo mystetstva z metodykoiu vykladannia [Basics of stage and screen art with teaching methods]: navch. posib.* Chernivtsi: Chernivetskyi nats. un-t, 208 [in Ukrainian].
5. Demchenko, O.P. (2010). Ihrovi vykhovni sytuatsii u formuvanni osobystosti dytyny [Game educational situations in the formation of a child's personality]. *Orhanizatsiia dytiachoi ihrovoi diialnosti v konteksti nastupnosti doshkilnoi ta pochatkovoї osvity – Organization of children's play activities in the context of continuity of preschool and primary education: navch.-metod. posib. / za red. H.S. Tarasenko.* Kyiv: Vydavnychi Dim "Slovo", 111-124 [in Ukrainian].
6. Dzheliakova, I. (2016). Hra yak odyz iz metodiv vykhovannia uchniv pochatkovykh klasiv [The game as one of the methods of educating elementary school students]. *Pochatkova shkola – Elementary school*, № 10, 52 [in Ukrainian].
7. Ilianytska, L.S. (2014). Ihrovi problemni sytuatsii [Game problem situations]. *Shkola – School*, № 7, 27-28 [in Ukrainian].
8. Moskovchuk, L. (2014). Khorovyi teatr yak zasib estetychnoho vykhovannia molodshykh shkolariv [Choral theater as a means of aesthetic education of younger schoolchildren]. *Mystetstvo i osvita – Art and Education*, № 4, 11-16 [in Ukrainian].
9. Oliinyk, O.M. (2017). *Teatralno-ihrova diialnist v umovakh doshkilnogo navchalnogo zakladu [Theatrical and game activity in the conditions of a preschool educational institution]: navch.-metod. posib.* Kamianets-Podilskyi: Voloshchuk V.O., 163 [in Ukrainian].
10. Petrian, I.O. *Rozvytok soft skills u molodshykh shkolariv [Development of soft skills in younger schoolchildren]*. Retrieved from: <https://vseosvita.ua/library/plan-konspekt-z->

opisanimi-vpravami-do-prezentacii-rozvitok-soft-skills-u-molodsih-skolariv-207458.html [in Ukrainian].

11. Stanislavskiy, K.S. (1953). *Robota aktora nad soboiu [The work of an actor on themselves]*. Kyiv: Mystetstvo, 670 [in Ukrainian].

12. Sukhomlynskyi, V.O. (1977). Sertse viddaiu ditiam [I give my heart to children]. *Vybrani tvory – Selected works: v 5-ty t. T. 3.* Kyiv: Radianska shkola, 5-279 [in Ukrainian].

13. Teatr [Theatre]. *Vikipediia – Wikipedia*. Retrieved from: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%80> [in Ukrainian].

14. Shakhrai, V. (2002). Pedahohichni umovy formuvannia tsinnisnykh oriientsatsii pidlitkiv u diialnosti dytiachoho teatru [Pedagogical conditions for the formation of value orientations of teenagers in the activities of childrens theater]. *Ridna shkola – Native School*, № 5, 66-68 [in Ukrainian].

15. *EdCamp Ukraine 2019* (7-9 lypnia, Kharkiv). Retrieved from: <https://www.edcamp.org.ua/edcampukraine2019> [in Ukrainian].

Received: April 25, 2024

Accepted: May 20, 2024